

Valtiovarainministeriö

VM025:00/2015

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta laiksi Kevasta

KEVAN HALLINTOSÄÄNTELYN TULISI OLLA SAMANLAISTA KUIN TYÖELÄKEVAKUUTUSYHTIÖILLÄ

Finanssialan Keskusliitto (FK) pitää ehdotettua hallituksen esitysluonnosta oikean suuntaisena, mutta riittämättömänä. Kunnallisen eläkelaitoksen hallintosäätelyn ja sen valvonnan tulisi vastata työeläkevakuutusyhtiöihin jo sovellettavia säännöksiä. Ehdotuksessa ei myöskään puututa voimassa olevan lainsäädännön ongelmiin, jotka aiheuttavat kilpailuneutraaliteettiongelmia julkisen ja yksityisen alan eläkevakuuttajien välillä.

Kevan hallintosäätelyä on osittain jo yhtenäistetty työeläkevakuutusyhtiöstä annetun lain kanssa (TVYL). Tänä vuonna 1.4.2015 tulivat voimaan uudet säännökset omistajaohjauksen periaatteista, velvollisuudesta pitää luottamustehtäviä koskevaa luetteloa, eturistiriitoja koskevista toimintaperiaatteista sekä johdon ja sen lähipiiriin kuuluvien liiketoimista (HE 340/2014). Nyt lausunnolla olevassa hallituksen esitysluonnoksessa (HE-luonnos) ehdotetaan, että säädettäisiin uusi laki Kevasta ja samalla Kevan hallintosäätelyä muutettaisiin yhä edelleen työeläkevakuutusyhtiöiden kanssa yhteneväisemmäksi.

1 Eri eläkelaitosten hallintosäätelyä ja valvontaa tulisi yhtenäistää ehdotettua enemmän

FK:n näkemyksen mukaan julkisen alojen eläkelaitosten hallintosäätelyn tulisi vastata työeläkevakuutusyhtiöitä koskevia säännöksiä. Myös eduskunnassa talousvaliokunta ja sosiaali- ja terveysvaliokunta ovat edellyttäneet HE 340/2014 käsittelyn yhteydessä, että julkisia eläkelaitoksia koskeva lainsäädäntö saatetaan pikaisesti vastaamaan yksityisiin eläkelaitoksiin jo sovellettavia normeja ([TaVL 51/2014](#) ja [StVM 44/2014](#)).

HE-luonnoksessa Kevan hallintosäätelyä esitetään yhtenäistettävän vain osittain työeläkevakuutusyhtiöitä koskevien säännösten kanssa. Verrattaessa ehdotetun lain hallintosäätelyä työeläkevakuutusyhtiöistä annettuun lakiin ([TVYL](#)) sääntelyeroja löytyy lukuisia määriä ilman erityisiä perusteita. Sääntelyerojen poistamiseksi lakiluonnokseen tulisi tehdä seuraavat täsmennykset tai lisätä lain perusteluihin selvitykset, miksi nämä säännökset eivät ole Kevan osalta tarpeen:

- Kevan johdon tehtävät tulisi täsmentää lakiin (Vrt. TVYL 9 a.2 §)
- Hallituksen ja toimitusjohtajan kelpoisuusvaatimukset poikkeavat merkittävästi työeläkevakuutusyhtiön hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan vaatimuksista (Vrt. TVYL 9 e.2 § ja 11.2 §). On lisäksi huomattava, että työeläkeyhtiön hallituksen jäsenten kelpoisuusvaatimuksia arvioidaan kunkin jäsenen osalta erikseen eikä ole riittävä, että hallituksen kelpoisuusvaatimuksia arvioidaan kokonaisuutena.
- Laissa tulisi säätää nimenomaisesti Kevan hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan esteellisyysestä (Vrt. TVYL 10 a § ja 11.4 §). Pelkästään hallintolain esteellisyysäännösten soveltaminen ei ole perusteltua Kevan hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan toimintaa arvioitaessa.

- Lakiin tulisi lisätä säännös yleisistä hallintovaatimuksista (Vrt. TVYL 12 b §)
- Riskienhallinnan tulisi kattaa myös varojen ja vastuiden hallinnan (Vrt. TVYL 12 c.2 §:n 1 kohta)
- Lakiin tulisi lisätä palkitsemista koskeva yleissäännös (Vrt. TVYL 12 f §)
- Lakiin tulisi lisätä säännökset vastuullisesta vakuutusmatemaatikosta (Vrt. TVYL 1.2-3 §, 32 § ja vakuutusyhtiölain 6:19-20 §)

Lain valmistelussa tuli ottaa huomioon, että työeläkevakuutusyhtiöiden lakitasoista hallintosäätelyä täydennetään Finanssivalvonnan (Fiva) määräyksillä ja ohjeilla. Lakiluonnoksessa ei ole otettu lainkaan kantaa siihen, miksi Keva-lain hallintosäännöksiä ei täydennetä Fivan määräyksenantovaltuuksilla.

- Olisi tarkoituksen mukaista, että Fivalla olisi vastaavat määräyksenantovaltuudet myös Keva-lain hallintosäännöksistä, jotta yksityisten ja julkisten eläkelaitosten samansisältöisten lakisäännösten tulkintakäytännöt olisivat yhteneväiset.

HE-luonnoksessa todetaan, että valvontaa koskeviin säännöksiin ei ole tarpeen tehdä muutoksia. Tämä tarkoittaisi välillisesti sitä, että ilman erillisiä perusteluita myös uusien hallintosäännösten valvonta kuuluisi valtiovarainministeriölle. Tämä olisi varsin poikkeuksellinen ratkaisu, koska muilla toimialoilla vastaavien hallintosäännösten noudattamisen valvonta kuuluu Fivan tehtäviin. Valvontakäytäntöjen yhtenäisyyden vuoksi olisi perustellumpaa, että myös Kevan hallintosäätelyn valvonta kuuluisi Fivalle.

- FK esittääkin, että lakiluonnosta muutettaisiin siten, että uusien hallintosäännösten valvonta annettaisiin Fivan tehtäväksi. Vaihtoehtoisesti lain perusteluissa tulisi perustella tarkemmin, miksi uusien hallintosäännösten valvontatehtävä sopisi muista toimialoista poiketen paremmin valtiovarainministeriölle.

2 Kuntaomisteisten yhtiöiden tulee toimia markkinoilla samoilla säännöillä kuin yksityiset yhtiöt

Lakiluonnos mahdollistaa sen, että kunnan omistamat (yhtiötetyt) yhtiöt voivat järjestää työeläketurvansa joko liittymällä Kevan jäsenyhtiöiksi tai ottamalla työeläkevakuutuksen yksityisestä työeläkevakuutusyhtiöstä (3 §). Valinnanmahdollisuus lakisääteisessä pakollisessa sosiaalivakuutuksessa on kyseenalainen ja se myös vääristää kilpailua työeläkemarkkinoilla.

- FK esittää, että valinnanmahdollisuus tulisi poistaa laista. FK:n näkemyksen mukaan kuntaomisteisten yhtiöiden tulisi toimia markkinoilla samoilla säännöillä kuin yksityisetkin yhtiöt.

Kilpailuneutraaliteettiongelmien välttämiseksi myös kunnan omistajanohjauksen reunaehtoja tulisi täsmentää kuntalaissa. Kunnan ei pitäisi ohjata yksityisoikeudellisia osakeyhtiöitä lakisääteiseen eläkevakuuttamiseen liittyvissä kysymyksissä. Tämä suosii perusteettomasti Kevaa ja vääristää kilpailua. FK:n näkemyksen mukaan eläkevalinnat tulisi tehdä avoimesti ja syrjimättömästi. Vastaavien käytännön ongelmien välttämiseksi *kuntalaissa tulisi todeta, että omistajaohjauksessa ei voida sivuuttaa hankinta- ja kilpailulain velvoitteita*. Erityisesti omistajanohjauksessa tulisi huomioida kilpailulain [4 a luvun](#) säännökset, joiden tavoitteena on turvata tasapuoliset kilpailunedellytykset eli kilpailun neutraalisuus julkisen ja yksityisen elinkeinotoiminnan välillä.

FK huomauttaa edelleen, että lausunnoilla olevassa lakiluonnoksessa ei ole sääntelyä kilpailun valvonnasta.

- TVYL 9 a lukua vastaavat säännökset tulisi lisätä hallituksen esitykseen, koska Keva toimii osin samalla vakuutusmarkkinalla kuin yksityiset työeläkevakuutusyhtiöt.

3 Kuntaeläkkeiden maksun vahvistamismallia tulisi arvioida tarkemmin lain valmistelun yhteydessä

[Valtiovarainministeriö on julkistanut elokuussa 2014 Jukka Ahtelalla teettämänsä selvityksen kuntaeläkkeiden rahoituksesta](#). Ahtela esitti selvityksessään kilpailuoikeudellisten ongelmien selvittämistä, rajapintaongelmien pelisääntöjen tarkastelua, eläkemenoperusteisen maksun rakenteen käsittelyä sekä kunnallisen eläkejärjestelmän hallinnoinnin uudistamista. Lisäksi toisena kokonaisuutena Ahtela esitti selvitystä mahdollisuudesta muuttaa Keva työeläkeyhtiöksi. Työmarkkinoiden keskusjärjestöt ovat sopineet osana vuoden 2017 työeläkeuudistusta, että Ahtelan toteamat jatkoselvitykset toteutetaan kolmikantaisesti.

FK kannattaa selvitysten tekemistä ja toivoo, että jatkotyön toteuttamista kiirehditään ([FK:n lausunto 5.9.2014](#)). Kun Keva ja yksityiset työeläkevakuutusyhtiöt kilpailevat markkinoilla samoista asiakkaista, Kevalla ei tulisi olla sellaisia erityisetuja, joita yksityiset toimijatkaan eivät voi saada.

Työeläkejärjestelmän tehtävä on eläkkeiden turvaaminen ja sitä pitää kehittää eläkepoliittisin perustein eikä kuntatalouden osana. Tästä syystä Ahtelan esitys kunnallisen eläkejärjestelmän lähentämisestä muuhun työeläkejärjestelmään on keskeisen tärkeä. Samoista syistä Ahtelan esitys eläkemaksun määräämisen yhtenäistämisestä yksityisen sektorin menettelyn kanssa on perusteltu. Kunnallisen eläkemaksun vahvistamismalli on ongelmallinen myös siksi, että päätösvaltaa ja toimeenpanovaltaa käyttää sama taho.

- Kunnallisen eläkemaksun vahvistamismallia tulisi arvioida uudelleen nyt lausunnon olevan hallituksen esityksen valmistelun yhteydessä.

FINANSSIALAN KESKUSLIITTO